

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

17255/0/2-16 від 24.11.16

Народному депутатові України
І. В. ГЕРАЩЕНКО

На № 11/10-1249
від 04.11.2016

Шановна Ірино Володимирівно!

Розглянувши Ваш запит, оголошений на засіданні Верховної Ради 4 листопада 2016 р., щодо стану імплементації Національного Плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2020 року, надсилаємо підготовлену Мінсоцполітики інформацію.

Додаток: на 7 арк.

З повагою

Віце-прем’єр-міністр України

Павло РОЗЕНКО

Інформація
щодо стану імплементації Національного Плану дій з виконання
резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека”
на період до 2020 року

1. Наказом Мінсоцполітики від 7 травня 2015 р. № 489 затверджено склад Міжвідомчої робочої групи з питань виконання Україною резолюції Ради Безпеки ООН 1325, до складу якої входять представники центральних органів виконавчої влади, міжнародних та громадських організацій.

На засіданні міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, яке відбулось в Мінсоцполітики 16 червня 2016 року обговорено хід виконання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” (далі – План дій), а також питання удосконалення системи показників гендерної статистики. Наразі, Мінсоцполітики спільно з Координатором проектів ОБСЄ в Україні розробляється Моніторингова картка, яка дозволить проаналізувати прояви різних форм гендерно зумовленого насильства, визначити ефективність системи захисту осіб, постраждалих від гендерно зумовленого насильства, та існуючі проблеми.

У квітні 2016 року робоча група з питань виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 утворено в Міністерстві оборони. До складу групи увійшли представники Міністерства оборони, Генерального штабу Збройних Сил України, Комітету реформ, волонтерів, громадських організацій та державних структур. У рамках діяльності робочої групи розроблено відомчий План дій з гендерних питань в оборонній сфері, метою якого є удосконалення нормативно-правової бази з гендерних питань, підвищення гендерної обізнаності персоналу Збройних Сил України, розроблення навчальних програм та модулів з інтегрування принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Щорічно Мінсоцполітики організовується навчання працівників, відповідальних за реалізацію Плану дій в місцевих держадміністраціях. Зокрема, таке навчання відбулось 17-19 лютого 2016 року.

Мінсоцполітики спільно з Інформаційно-консультативним жіночим центром організовано проведення двох навчальних семінарів з питань впровадження резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки в часи конфліктів: дії і надії” за участю представників місцевих державних адміністрацій та широкого кола громадськості.

Крім того, представники Мінсоцполітики, Міноборони беруть активну участь в засіданнях робочої групи „Жінки, мир, безпека”, яка діє при МФО “Рівні можливості”.

2. В усіх областях діють регіональні міжвідомчі координаційні ради з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок, запобігання насильству в сім’ї та протидії торгівлі людьми, в рамках яких утворенні робочі групи з питань реалізації Плану дій.

У 5 східних областях (Запорізькій, Дніпропетровській, Харківській, на підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей) методичну допомогу роботі вищезазначених груп, зокрема, щодо створення

регіональних механізмів реагування на гендерно зумовлене насильство з урахуванням специфіки регіону надають експерти представництва Фонду народонаселення ООН в Україні. Група дозволила об'єднати фахівців, які раніше не були долучені до процесів реагування на гендерно зумовлене насильство, зокрема, юристів Центрів безоплатної вторинної правової допомоги. У Запорізькій області завдяки роботі групи було оперативно вирішено питання щодо необхідності створення притулку в області.

3. У кожному Центральному та місцевому органі виконавчої влади один із заступників керівників координує діяльність, пов'язану із виконанням Плану дій. Зокрема, у Мінсоцполітики – заступник Міністра Федорович Наталія Володимирівна, у Міноборони – заступник Міністра Долгов Ігор Олексійович, в МВС – Яровий Сергій Анатолійович, МІП – заступник Міністра Біденко Артем Ігорович.

4. Станом на 1 листопада 2016 р. проходять військову службу 18352 жінки, у тому числі 2458 офіцери, 1237 прапорщики, 2889 сержанти, 11378 солдати, 390 курсанти та 32387 працівники. Понад 2000 військовослужбовців-жінок встановлено статус учасниці бойових дій.

З початку року до лав вітчизняного війська прийнято 1 322 військовослужбовця-жінки (5,8% від загальної кількості прийнятих), з них 55 осіб на офіцерські посади.

З набуттям чинності наказу Міністерстві оборони від 3 червня 2016 р. № 292 “Про затвердження змін до тимчасових переліків військово-облікових спеціальностей і штатних посад рядового, сержантського і старшинського складу та військовослужбовців-жінок і тарифних переліків посад вищезазначених військовослужбовців”, зареєстрованому в Міністерстві юстиції 22 червня 2016 р. за № 880/29010 для військовослужбовців-жінок стали доступними 63 раніше заборонені посади.

Міноборони здійснено аналіз особливостей проведення професійно-психологічного відбору та психологічної підготовки військовослужбовців-жінок. З метою врахування гендерних особливостей під час підготовки військовослужбовців скореговані тематики занять з психологічної підготовки у військових частинах та підрозділах Збройних Сил України в пунктах постійної дислокації.

Міноборони визначено потребу в обладнанні та матеріально-технічних ресурсах для військовослужбовців-жінок, зокрема потребу у додаткових місцях проживання, умивальних кімнатах та туалетах для організації належних умов несення служби військовослужбовців-жінок. За результатами цієї роботи в кошторисі міністерства на 2017 рік передбачено видатки за відповідною бюджетною програмою.

Відпрацьовані нормативи з підготовки з урахуванням прогнозованого зростання чисельності військовослужбовців-жінок та внесені в проект Настанови з фізичної підготовки – 2016.

Починаючи з 1992 року у складі національних контингентів із підтримання миру та безпеки брали участь 49 військовослужбовців-жінок.

На цей час у складі національного персоналу виконують завдання дві жінки-військовослужбовця Збройних Сил України на посадах офіцера штабу в складі Місії ООН зі стабілізації в Демократичній Республіці Конго та військового спостерігача Місії ООН у Ліберії.

З травня 2015 р. по липень 2016 р. за напрямком цивільно-військового співробітництва в АТО на території Донецької та Луганської областей брали участь 88 жінок. Участь жінок у складі груп цивільно-військового співробітництва сприяла налагодженню конструктивної соціально-психологічної взаємодії між цивільним населенням і військовими підрозділами в районах проведення АТО.

В Управлінні цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України проходять військову службу 35 військовослужбовців, з яких 9 військовослужбовців-жінок, 8 брали безпосередню участь у проведенні АТО на території Донецької та Луганської областей.

5. Мінсоцполітики розроблено проект Закону України „Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами” (Стамбульська конвенція). Проект акта зареєстровано у Верховній Раді України за № 0119 від 14 листопада 2016 року.

Крім того, відповідно до вимог Стамбульської конвенції Мінсоцполітики розроблено законопроект, яким передбачається внесення змін до Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” щодо введення поняття „гендерно зумовлене насильство”.

Також, Мінсоцполітики розроблено:

- проект Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства;
- проект Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги для надання соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від гендерно зумовленого насильства та /або домашнього насильства.

Мінсоцполітики спільно з Координатором проектів ОБСЄ в Україні працює над розробленням:

- механізму перенаправлення особи, яка постраждала від гендерно зумовленого насильства з фокусом на випадки, що спричинені збройним конфліктом,
- нормативно-правових актів стосовно соціального захисту та психологічної реабілітації демобілізованих,
- з питань стандартизації соціальних послуг, які надаються постраждалим від гендерно зумовленого насильства.

З метою захисту прав жінок в Україні реалізується проект Фонду народонаселення ООН в Україні „Посилення гуманітарної відповіді на потреби найбільш вразливих категорій жінок та дівчат-підлітків в умовах збройного конфлікту на сході України: зміцнення міжвідомчої системи попередження та подолання гендерно зумовленого насильства та забезпечення доступу до послуг з охорони репродуктивного здоров'я”, який впроваджується у 5 регіонах

України: Запорізькій, Дніпропетровській, Харківській областях на підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей.

Вищезазначений проект спрямований на забезпечення потреб найбільш вразливих категорій жінок та дівчат-підлітків в умовах збройного конфлікту на сході України шляхом зміцнення міжвідомчої системи координації, захисту, попередження та розширення доступу до правової, медичної та соціально-психологічної допомоги.

У межах реалізації проекту діють 26 мобільних бригад, які надають соціально-психологічні послуги особам, постраждалим від гендерно зумовленого насильства. За час своєї роботи мобільні бригади надали психосоціальну допомогу близько 10 тисячам осіб.

Згідно з робочим Планом заходів в рамках реалізації проекту міжнародної технічної допомоги „Свобода від насильства: покращення доступу до соціальних послуг в Україні” у м. Києві впроваджується модель міжвідомчої взаємодії з протидії насильству щодо жінок, надання послуг жінкам, які пережили насильство. Спільно з Київським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді відпрацьовується модель міжвідомчої взаємодії з протидії гендерному насильству щодо жінок, яка включає: підтримку „гарячої лінії” „Парасолька від насильства”, роботу денного центру для жінок, соціальної квартири, надання послуг для сімей учасників АТО. З 2016 року соціальна квартира частково фінансується із міського бюджету м. Києва за міською програмою „Діти. Сім'я. Столиця”.

В Міноборони діє система телефонів „гарячої лінії”. Для забезпечення належного реагування на випадки правопорушень, пов'язаних з гендерно зумовленим насильством на території проведення антитерористичної операції, опрацьовується питання щодо залучення до цієї системи психолога для прийому анонімної інформації про такі випадки.

6. Мінсоцполітики спільно з Координатором проектів ОБСЄ в Україні в межах проекту „Відповідь на загрози соціальній безпеці внаслідок конфлікту”. розробляється навчальний посібник та курс з питань психологічної реабілітації населення, постраждалого внаслідок конфлікту та навчальні програми з гендерних аспектів конфліктів, включаючи сексуальне насильство та реабілітацію жертв, з метою їх подальшого включення до навчальних планів вищих навчальних закладів системи безпеки та оборони, а також до програм курсів підвищення кваліфікації.

У ході реалізації спільного робочого плану до Угоди про партнерство між Мінсоцполітики та Міжнародним благодійним фондом „Альянс громадського здоров'я” щодо реалізації проекту „Розбудова потенціалу з метою реалізації якісних гендерно-чутливих інтервенцій зі зменшення шкоди в Україні” Національним педагогічним університетом ім. М.П. Драгоманова затверджено та впроваджено навчальну програму для курсів підвищення кваліфікації соціальних працівників „Особливості надання медичних та соціальних послуг для вразливих категорій населення з використанням гендерно-чутливого підходу”. Підготовлено 120 працівників державних і недержавних організацій,

які надають соціальні послуги, та 60 працівників сфери охорони здоров'я. 300 соціальних працівників пройдуть навчання за програмою в режимі он-лайн.

7. В межах реалізації проекту міжнародної технічної допомоги „Свобода від насильства: покращення доступу до соціальних послуг в Україні” проведено низку інформаційних акцій з протидії домашньому насильству та насильству щодо жінок.

Зокрема, у м. Києві були розміщені метро-лайти з контактами телефонної „гарячої лінії” допомоги „Парасолька від насильства”.

У регіонах України проведено вуличні акції, активісти розповсюджували інформаційні ліф-лети з адресами – куди звертатися у випадку насильства та можливостями отримувати безкоштовні послуги психолога/юриста.

З нагоди Всесвітнього дня біженців, 21 червня 2016 року на Софійській площі в м. Києві проведено презентацію моделі міні-парку „Сквер миру”. Міні-парк „Сквер миру” є нагадуванням про громадян з Донецької, Луганської областей та АР Крим, які були змушені покинути свої домівки через збройний конфлікт на Донбасі та анексію півострова.

„Сквер миру” є символом миру в країні та сім'ях, де є ризик вчинення домашнього насильства та насильства щодо жінок через переміщення, економічну нестабільність, ізоляцію в нових громадах.

Даним заходом організатори прагнули привернути увагу до необхідності розвитку програм підтримки для жінок серед внутрішньо переміщених осіб та їх сімей в приймаючих громадах, психологічних послуг для жінок, які зазнали насильства.

Відповідно до Рекомендацій щодо проведення щорічної акції „16 днів проти насильства”, затверджених наказом Мінсоцполітики від 17.09.2012 № 581, в Україні щорічно з 25 листопада до 10 грудня проводиться Всеукраїнська акція „16 днів проти насильства”.

У рамках акції в регіонах України проводяться:

- координаційно-методичні ради, навчальні семінари, спільні наради, конференції, засідання за „круглим столом” для працівників органів державної влади, установ та організацій, засобів масової інформації;
- інформаційно-просвітницькі заходи: тренінги, бесіди, конкурси, лекторії, виставки, вуличні акції, виготовляються та розповсюджується соціальна реклама щодо запобігання насильству в сім'ї.

За сприяння Державного комітету України з питань телебачення і радіомовлення заходи в рамках Акції широко висвітлюються у засобах масової інформації, зокрема здійснюється постійний медіа-супровід заходів телерадіокомпаніями. Організовується трансляція відео-роликів, ведуться постійні рубрики на сторінках газет.

За сприяння Міністерства інформаційної політики на початку 2016 року Міжнародним благодійним фондом „Український жіночий фонд” видано календар на 2016 рік із фотографіями жінок, які беруть участь у військових діях у зоні АТО. Календар було поширено серед військових, волонтерів, прикордонників і героїнь дослідження „Невидимий батальйон: участь жінок у військових діях в АТО”, яке провів Український жіночий фонд влітку-восени 2015 року.

8. Українське національне інформаційне агентство „Укрінформ”, яке знаходиться у сфері управління Міністерства інформаційної політики, приділяє значну увагу проблемам прав жінок в умовах конфлікту шляхом висвітлення відповідної інформації на сайті агентства. Впродовж лише останнього місяця висвітлювалися теми ведення служби жінок-військовослужбовців і жінок-військовослужбовців, які мають офіцерське звання, проблеми реабілітації демобілізованих військовослужбовців, у тому числі й жінок, а також забезпечувався інформаційний супровід питання участі українок у захисті України в миротворчих процесах, які обговорювалися під час відкритих дебатів Ради Безпеки ООН на тему: „Жінки. Мир. Безпека”.

Тема змін, пов'язаних зі сприйняттям жінок у суспільстві та розумінням їхньої ролі в політиці, також широко висвітлюється на телеканалі іномовлення України „UA|TV”. „UA|TV” уже сьогодні мовить у кабельних мережах Молдови, Естонії, Азербайджану, Польщі, Данії, Ізраїлю, Грузії, Латвії, Болгарії, Румунії, Словенії та висвітлює об'єктивну інформацію про зміни, які відбуваються в Україні, в гендерній політиці, а також про проблеми, пов'язані із гендерно зумовленим насильством в умовах конфлікту.

На військовому радіо „Армія FM” транслюються радіопрограми та інтерв'ю, а в друкованих військових засобах масової інформації висвітлюються тематичні матеріали з урахуванням гендерних аспектів конфліктів.

Також, на інформаційних ресурсах Міноборони та Генерального штабу Збройних Сил України, а саме у соціальних мережах „Google”, „Facebook” („Сила нескорених”, „Військо. Інформація. Культура”).

Планується виготовлення та поширення у Збройних Силах України інформаційних матеріалів із зазначеної тематики.

У 2017 році Мінсоцполітики запланована діяльність із розроблення тематичних програм та соціальної реклами для розміщення у засобах масової інформації щодо гендерних аспектів запобігання та врегулювання конфліктів, виготовлення просвітницьких матеріалів у рамках формування в суспільстві толерантності, культури миру, нетерпимості до проявів дискримінації, підвищення обізнаності з питань протидії гендерно зумовленому насильству в умовах конфліктів та у постконфліктний період для подальшого розповсюдження в областях України. На вищезазначені заходи заплановано кошти в державному бюджеті.

9. На даний час у вищих військових навчальних закладах здобуває освіту 421 жінка. За кордоном проходять навчання 4 жінки-офіцери.

У 2016 році на кафедрах військової підготовки завершують навчання за програмами підготовки офіцерів запасу 1 263 жінки, що становить 11,2 % від загальної кількості випускників.

У військових вищих навчальних закладах до програм навчальних дисциплін включено теми: „Гендерні аспекти вимушеного переселення, розроблення, медіації, демобілізації, реінтеграції, доступу до правосуддя”, „Кримінальна відповідальність військовослужбовців та доступ до правосуддя”, „Гендерні питання в соціології”, „Права жінок та гендерна дискримінація”, „Насильство щодо жінок в умовах військового конфлікту на Сході України”,

„Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 „Жінки, мир, безпека”, „Захист жертв збройних конфліктів”, „Сутність гендерного конфлікту та його специфіка у військовому колективі”, „Міжнародні стандарти права на доступ до правосуддя: теоретико-правові засади”, „Права жінок і гендерна рівність в Україні”, „Глобальний вплив збройних конфліктів на гендерну політику”, „Гендерні аспекти режиму окупації”, „Гендерний підхід до реформування сектору безпеки”.

Підготовлено методичну розробку для проведення тренінгу „Гендерна компетентність особового складу Збройних Сил України.

Міністерство оборони започаткувало курси з цивільно-військового співробітництва за участю інструкторів НАТО, в яких пройшли навчання 103 жінки (13 працівників Збройних Сил України, 90 військовослужбовців-жінок).

З метою проведення навчань військовослужбовців щодо пропагування позитивних змін у діяльності Збройних Сил України, а також з питань протидії сексуальному насильству в умовах конфліктів, порядку здійснення захисних та реабілітаційних заходів для жінок, постраждалих від конфліктних та кризових ситуацій, протидії поширенню ВІЛ/СНІДу налагоджено взаємодію Міноборони з громадською організацією „Інформаційно-консультативний жіночий центр”. У навчальних центрах проведено семінари із зазначеної тематики.
